Nº. 48. 1850.

MIDDELBURGSCHE COURANT.

Zaturdag 20 April.

Besturen en Administratien.

HERIJK DER MATEN EN GEWIGTEN.

GEDEPUTEERDE STATEN VAN ZEELAND;

(*Vervolg en slot.*)

Art. 11. Insgelijks wordt aan de Plaatselijke Besturen, Godshuizen of Armbesturen en aan alle Ambtenaren en publieke Administratien verboden, eenige acten, plans, bestekken of begrootingen te doen opmaken, aan te nemen of daarop regard te slaan, in welke de hoeveelheden en afmetingen niet in de nieuwe maten of gewigten zijn opgegeven.

Art. 12. Aan alle Ambtenaren, publieke Administratien en Ingezetenen binnen deze Provincie, wordt bij deze hunne verpligting herinnerd, om de door hen gebezigd wordende Maten en Gewigten, binnen den in Art. 1 bepaalden termijn, te doen herijken, bij gemis van welke formaliteit, de door hen gebezigd wordende of in hunne opene werkplaatsen, magazijnen of winkels bevonden wordende Maten en Gewigten in beslag kunnen worden genomen, en degenen, die bevonden worden dezelve te hebben gebruikt, of in hunne opene werkplaatsen, magazijnen of winkels voorhanden te hebben, volgens de bepalingen van het Koninklijk besluit van den 30 Maart 1827, (*Staatsblad* no. 13), zullen worden verwezen in eene boete van *f* 10 tot *f* 100.

Aan hen worden tevens herinnerd de bepalingen van Art. 14 van het Koninklijk Besluit van den 18 December 1819, (*Staatsblad* no. 57), volgens welke alles, wat met de Maten voor drooge waren in dat besluit opgegeven, wordt gemeten, met den Strijkel behoorlijk moet worden afgestreken, en dus allen, die van zoodanige maten gebruik maken, ook van Strijkels voor dezelve behooren te zijn voorzien, van welke, die voor de halve en voor de kwart Mudde ook moeten worden geijkt en geverifiëerd; wordende de Plaatselijke Besturen, alsmede de Arrondissements-IJkers aangemaand, om voor de nakoming dezer verordeningen te waken, en daarop bij hunne visitatien, voor zoo veel een ieder aangaat te letten; terwijl van de bevinding ten deze in de bij Art. 7 en 9 bedoelde Processen-Verbaal of Relazen, speciale melding zal moeten worden gemaakt.

Art. 13. Alle Ambtenaren en publieke Administratien worden uitgenoodigd aan de nakoming van het tegenwoordig Besluit de hand te houden, en worden de Plaatselijke Besturen aangeschreven, om de Arrondissements-IJkers in de uitoefening hunner functien, zoo veel mogelijk behulpzaam te zijn, en speciaal op hunne aanvrage dadelijk den Commissaris van Policie, of daar waar zoodanig Ambtenaar niet aanwezig is, of verhinderd wordt, de vereischte assistentie te verleenen, een Lid van het Plaatselijk Bestuur te delegeren, om hen, bij de door hen voorgenomene visitatien van winkels en werkplaatsen te vergezellen.

Art. 14. Dit Besluit zal, door insertie in het *Provinciaal Blad*, gebragt worden ter kennis van de Burgemeesters en Wethouders der steden en Burgemeesters en Wethouders of Assessoren der Steden en Gemeenten ten platten lande in deze Provincie; mitsgaders van de Arrondissements-IJkers, en van den Bevelhebber van het Luitenantschap der Maréchaussée te *Sas van Gent*, ook voor de onderhoorige ressorterende Brigade-bevelhebbers, tot informatie en narigt, en wijders, door de zorg der Plaatselijke Besturen, worden afgekondigd en aangeplakt in al de Steden en Gemeenten van deze Provincie, ten welken einde een genoegzaam aantal *in plano* gedrukte Exemplaren van hetzelve, aan voornoemde Besturen zal worden toegezonden; zullende wijders exemplaren van dit Besluit worden uitgereikt aan het Provinciaal Geregtshof, den Procureur-Generaal bij hetzelve, en, door diens tusschenkomst, aan de Ambtenaren van het Openbaar Ministerie bij het Provinciaal Geregtshof, en bij de Arrondissements-Regtbanken, gelijk mede aan de Kanton-Regters in deze Provincie.

Middelburg, den 5 April 1850.

Gedeputeerde Staten voornoemd,
VAN VREDENBURCH.
Ter ordonnantie van dezelve,
SLEGT.

De PROVINCIALE GENEESKUNDIGE COMMISSIE zal Woensdag den 24 dezer, ten 12 ure, eene *openbare* Zitting houden.

Js. DE MAN Jz., Secretaris.

Binnenlandsche Tijdingen.

MIDDELBURG, den 19 April.

Met genoegen hebben wij vernomen dat, bij wijze van naamloos vennootschap, een plan is tot rijpheid gekomen om alhier op eene groote schaal aan te leggen eene Garancine fabriek, door de heeren *Salomonson & Co.*, in overeenstemming met de heeren *Spoors & Sprenger*. De kennis die de eerstgenoemden sedert eenige jaren van de Zeeuwsche Meekrappen en het theoretisch gedeelte dat daarmede in betrekking staat, hebben verkregen, zoowel als hunnen handel aan dit artikel gewijd, doen met grond op eene goede uitkomst hopen; vooral als men in aanmerking neemt de groote voorkeur die door de verbruikers aan de Garancine boven de Meekrap, als verwstof, gegeven wordt, voortspruitende uit deszelfs volkomene reinheid, als zijnde van alle nadeelige en overbodige bestanddeelen gezuiverd; alsmede de goedkoope transportkosten van dit artikel, als houdende in eene meer kleine volume hetzelfde deel verwstof als de Meekrap in eene veel grootere, waarbij ook nog mag gewezen worden op de gunstige ligging dezer Stad, in het midden der Meekrap cultuur. Wij wenschen dat de poging van onze geachte stadgenooten, tot vestiging dezer fabriek, met het beste gevolg moge worden bekroond!

Eergisteren is alhier in het huis van verzekering gebragt zekere metselaar *Lohoff*, naar wij vernemen wegens bedreiging of poging tot moord op zijn broeder. Hierdoor zou, volgens gerucht, ontdekt zijn dat deze persoon de bedrijver is van een belangrijken diefstal, nu omstreeks twee jaren geleden, gepleegd bij mejufvr. *Pleijte*, ter deze stede, en waaromtrent de justitie tot heden vergeefsche nasporingen gedaan heeft.

Door Z. M. den koning is onder anderen goedgekeurd de beroeping van ds. *L. G. F. Creutzberg*, van Veere naar Vlissingen.

— H. M. de koningin moeder heeft zich ll. maandag, door Z. K. H. prins *Hendrik* begeleid, van Arnhem naar Soestdijk begeven. De prins is daarop dingsdag over Amsterdam naar 's Gravenhage teruggekeerd en heeft op zijne doorreize te Amsterdam nog eenigen tijd in het atelier van den heer *Kruseman* vertoefd.

— In de op dingsdag ll. door de Nederl. Handel-Maatschappij te Amsterdam gehouden veiling van 2418 pakken Java tabak, is alles verkocht, en zijn de prijzen geloopen van 34 tot 91½ cents.

— Uit eene uitvoerige, door de *Staats-Courant* medegedeelde opgaaf van de personen, die in het jaar 1849 als landverhuizers uit Nederland over zee vertrokken zijn, blijkt hoofdzakelijk het volgende:

Het getal der vertrokken hoofden van huisgezinnen of op zichzelven staande personen bedraagt 623, en daarvan behooren 111 tot de welgestelden, 395 tot de mingegoeden, 117 tot de behoeftigen. Met die hoofden van gezinnen zijn vertrokken 320 vrouwen, 1108 kinderen, 27 dienstboden; zoodat het geheele getal der vertrokkenen beloopt 2078. Daaronder waren 63 uit Noordbraband, 204 Gelderland, 370 Zuid-Holland, 140 Noord-Holland, 853 Zeeland, Utrecht 12, Vriesland 172, Overijssel 59, Groningen 147, Drenthe 53, Limburg 5.

— Uit 's Hertogenbosch meldt men den 15 dezer: In het naburig dorp Liempde overleed dezer dagen, ten huize van zekeren *Hendrik Scheffer*, een vierjarig kind, genaamd *Elisabeth van der Elst*, hetwelk door het armbestuur der gemeente Zes Gehuchten, met hare vijf broertjes en zusjes in den kost was besteed. Kort na dat overlijden vernam men in de gemeente Liempde een gemompel, als zou dat kind door gebrek aan voedsel den geest hebben gegeven; van daar dat de justitie onmiddelijk nasporingen deed, en dat de heeren regter-commissaris mr. *van der Does de Willebois* en de officier van justitie mr. *Pape* zich naar die gemeente hebben begeven, ten einde te onderzoeken wat van de zaak was. Kort na de aankomst van gemelde heeren is de genoemde *Scheffer* in verzekerde bewaring gesteld, en moet uit het voorloopig ingesteld onderzoek, voorshands gebleken zijn, dat bedoelde door het armbestuur besteede kinderen naast het varkenskot, op eene handvol hooi en stroo, dat schier tot mest was overgegaan, hunne legerstede hadden, en dat zij niet zoo gespijzigd werden als men meende te mogen verwachten, daar het voedsel, dat zij voor hun middagmaal gebruikten, meestentijds bestond uit door hen zelve bijeengeraapt wordende wortelen en groen, dat in de nabijheid der woning gevonden werd.

— Den 17 dezer heeft de heer *J. Hissink Jansen*, med. dr., het ambt van gewoon hoogleeraar in de faculteit der geneeskunde aan de Groninger hoogeschool aanvaard, met het houden, in het kerkgebouw der doopsgezinde gemeente, van eene redevoering in de Nederlandsche taal, tot onderwerp hebbende: *De physiologie in haren invloed op de heelkunde geschetst*.

— De provinciale staten van Groningen zijn den 12 dezer buitengewoon vergaderd geweest, om te handelen over het ontwerp van een reglement omtrent het heffen eener belasting van het vee en van gebouwde eigendommen, tot het verstrekken van schadevergoeding voor longziek vee. Eene commissie is belast met het uitbrengen van rapport in deze zaak, en de zitting is daarop geschorst tot den 19 dezer.

Men leest in de *Amsterdamsche Courant*:

„ Naar wij vernemen heeft het bestuur der vereeniging ter bevordering van de belangen des boekhandels, eene circulaire gezonden aan den boekhandel in Nederland, waarin zij dezen uitnoodigt, zich van alle medewerking tot den verkoop van de leerredenen, der zich alhier onder het motto: *Unitate ac perseverantia*, gevormd hebbende vereeniging tot het in druk uitgeven van de leerredenen van den dag, enz. (uitgever de heer *S. de Grebber Simz.*, alhier) geheel en al te onthouden."

„ Bovengemeld bestuur ziet in de hier bedoelde onderneming aanranding van het wettig eigendomsregt eens auteurs; een eigendom, dat als vrucht van den geest, niet op dezelfde wijze als tastbare bezittingen beschermd, en dus vooral onder de hoede der openbare goede trouw behoort gesteld te worden."

Tweede Kamer der Staten-Generaal.

Zitting van 16. april.

Heden heeft de commissie van rapporteurs voor het wets-ontwerp tot overbrenging van fondsen voor het herstel van het muntwezen, van de begrooting van 1849 op die van 1850, haar algemeen verslag daaromtrent uitgebragt. De beraadslaging daarover werd bepaald op donderdag.

Daarna heeft de voortzetting plaats gehad van de beraadslaging over het wets-ontwerp betrekkelijk het toezigt en de zorg over de zaken der munt. Nadat de behandeling der afzonderlijke artikelen was afgeloopen, is dat wets-ontwerp zoo als het geamendeerd is geworden, in zijn geheel aangenomen met 33 tegen 16 stemmen.

Tegen hebben gestemd de heeren: *van Naamen*, *van Heemstra*, *Groen van Prinsterer*, *van Heiden Reinestein*, *de Moraaz*, *Schooneveld*, *van Doorn*, *Donker Curtius*, *van Dam van Isselt*, *van Randwijck*, *Verwey Mejan*, *van Hasselt*, *Sloet tot Oldhuis*, *Scheltinga Winterberg*, *van der Linden* en *van Heloma*.

Oost-Indische Kolonien.

Met de landpost zijn de volgende tijdingen ontvangen:

Batavia 25 februarij.

De verjaardag van Z. M. den koning op 19 februarij is hier met luister gevierd. In den vroegen morgen hield de hertog van Saksen-Weimar eene inspectie over het garnizoen, bij welke gelegenheid, ingevolge koninklijk besluit van [illegible] december 1849, het teeken der militaire Willems-orde aan het vaandel van het zevende bataillon infanterie werd gehecht. Op den middag gaf de gouverneur-generaal in het gouvernements-gebouw te Weltevreden, audientie aan de onderscheidene hoogere en mindere ambtenaren en andere aanzienlijke personen. Des avonds was er bal en souper in het societeits-gebouw *Harmonie* te Rijswijk, waarbij de gouverneur-generaal een toast op het heil van den koning instelde. De hertog van Saksen-Weimar werd door een sterfgeval onder zijne betrekkingen, verhinderd dit feest bij te wonen.

In de residentie Preanger-Regentschappen heeft een noodlottig voorval plaats gehad:

Op den 21 januarij, des middags ten 12 ure, stortte eene aanzienlijke massa aarde van den berg Hanjawar, in de afdeeling Bandong, zoo onverwacht en snel naar beneden, dat de nabijwonende bevolking den tijd niet heeft gehad, te ontkomen, en vijf kampongs, in het district Timbanggauten met derzelver bewoners onder de aarde zijn bedolven; — twee geringe inlandsche hoofden, die te paard waren toegesneld, en zich waarschijnlijk te veel gewaagd hebben, zijn mede door de aarde overdekt, en met de paarden, op welke zij gezeten waren, omgekomen; kort daarna heeft in een ander gedeelte van dezelfde residentie, een gelijk onheil plaats gehad, ditmaal in het district Tjikemboelan, alwaar in den nacht van den 22 ongeveer ten 3 ure, eene massa aarde van den berg Taadjolant nederstortte, en tien huizen met derzelver bewoners overdekte; — ongeveer honderd menschen hebben hierbij het leven verloren.

De groote zuiderweg in beide districten, en de bruggen aan den weg, hadden door deze rampen veel geleden en waren vooreerst niet meer te gebruiken. Schrik en ontsteltenis hadden zich van de bewoners der overige nabijgelegene kampongs meester gemaakt, en velen met overhaasting hunne woningen doen ontvlugten.

Nog zijn in de residentie Banjoemass, in den nacht van den 28 op den 29 jan., op verschillende plaatsen twee kort op elkander volgende aardschuddingen waargenomen, van welke de laatste vrij hevig was; eenige uren later is nog te Tjilatjap een schok gevoeld, welke echter veel minder merkbaar was dan de twee vroegere; schade van eenig belang is hierdoor niet veroorzaakt; slechts het muurwerk van het gevangenhuis op de hoofdplaats heeft eenige ligte scheuren bekomen en is eenig pleisterwerk van hetzelve afgestort.

Buitenlandsche Tijdingen.

Duitschland. — *Frankfort 16 april.* Naar mate de tijd, dat het centraal bewind moet ophouden te bestaan, nadert, ziet men ook met eene meer gespannen verwachting uit naar eenige bepaalde overeenkomst tusschen de Duitsche regeringen, ten aanzien van het bestuur, hetwelk dat bewind zal dienen te vervangen. Van de vele geruchten, welke ten dien aanzien verspreid zijn, schijnt dit het meeste geloof te verdienen, dat zoude zijn voorgesteld, om het bestaande bewind nog gedurende drie maanden te verlengen, doch met toevoeging van een vijfde lid, namelijk, van den Beijerschen generaal *von Xijlander*. Deze toevoeging zou vooral ten doel hebben, om daardoor het staken der stemmen te voorkomen; doch men verzekert tevens, dat van de Pruissische zijde, ter zake van de houding van Beijeren in den laatsten tijd, zeer ernstige bezwaren tegen deze voordragt zijn geopperd.

De keurvorst van Hessen zal onze stad spoedig verlaten en zich voorloopig te Kassel vestigen. De zomermaanden zal Z. K. H. waarschijnlijk op het bij Hanau gelegene landgoed Philipsruhe doorbrengen. De keurvorst heeft gisteren hier ter stede een bezoek gehad van den groot-hertog van Hessen, waarin, naar men meent, beraadslaagd is over de door hem ten aanzien van Duitschland te volgen staatkunde.

Onze beurs was heden zeer flaauw gestemd, zoowel ten gevolge van de lager afkomende merken uit Parijs, als op grond van een gerucht, dat Oostenrijk aan Pruissen eene nota had toegezonden, waarin onder anderen zou vermeld worden, dat indien Oostenrijk zijne troepen naar de Pruissische grenzen liet oprukken, ook Rusland te gelijker tijd zijne in Polen staande krijgsmagt derwaarts zou verleggen. Ook het aannemen van het voorstel van *von Patow* in het volkshuis te Erfurt houdt hier eenige spanning gaande.

Hamburg 15 april. Den 14 dezer zou de kroonprins van Zweden, naar luid der jongste berigten uit Stokholm, van daar naar Koppenhagen vertrekken, en, na zich eenige dagen in deze stad te hebben opgehouden, zijne reis naar 's Gravenhage over Lubeck en Hanover voortzetten.

Italie. — Het Toskaansche regeringsblad deelt de volgende berigten uit Rome van den 6 dezer mede:

„ De paus zal, gelijk thans aangekondigd wordt, den 13 zijnen intogt te Rome houden. Alle vreugdebedrijven zijn verboden, en de toebereidselen die reeds van wege de municipaliteit begonnen waren, zijn gestaakt. Daarentegen wordt in alle wijken der stad geld bijeengezameld om uitdeelingen aan behoeftigen te doen en in de kerken openbare dankgebeden te doen houden. De H. vader zal bij zijnen intogt het midden der stad vermijden, maar daarentegen de wijken doortrekken, die door de mindere standen bewoond worden, onder welke eene algemeene vreugde over de terugkomst van Z. H. heerscht. De Napelsche troepen zullen den paus tot Velletri geleiden; van daar zullen alleen de karabiniers hem tot Genzano vergezellen, terwijl de Fransche dragonders van Genzano tot Albano het geleide zullen

uitmaken. Te Rome zal de escorte door de jagers van Vincennes gevormd worden. Zoodra de paus door de poort van Sint-Jan de stad binnen komt, zal de generaal *Baraguay d'Hilliers* zich aan eene zijde en de prins *Barberini* zich aan de andere zijde van zijn rijtuig plaatsen, terwijl de Zwitsers en al de troepen van het garnizoen aan beide zijden van den weg geschaard zullen staan. De edel-garde en de staf van het Fransche leger zullen het rijtuig of den paus volgen. Z. H. zal zich naar de kerk van Sint-Jan begeven, alwaar hij door de kardinaals, uitmakende de regerings-commissie, en door het kapittel ontvangen zal worden."

Frankrijk. — *Parijs 15 april.* De socialisten hebben eindelijk hunne keuze bepaaldelijk gevestigd tegen den ophanden zijnde verkiezingen. Hun candidaat is de vermaarde schrijver *Eugène Sue*, wiens leerstellingen, hoe verlokkend ook voorgesteld in zijne bekende romans: *de Geheimen van Parijs* en *de Wandelende Jood*, voor alle vrienden van orde en godsdienst stuitend zijn. Het is daarom te hopen, dat eene zoo sterk geteekende keuze aanleiding zal geven, dat van de gematigden geene afvalligen zich aan de zijde der socialisten zullen scharen, maar men zich liever zal vereenigen op eenen naam, die meer waarborgen voor de maatschappelijke orde oplevert, al is hij dan niet de algemeen gewenschte.

— Frankrijk is wel het land der politieke verrassingen! Leerden dit de jongste kandidaat-verkiezingen op nieuw, ook het wets-ontwerp op de maires gaf er nog jeugdiger bewijs van. Ieder voorspelde, en met reden, dat de commissie tot onderzoek dier wet een ongunstig rapport daarover zou uitbrengen, en ziet, die commissie, en wel in de eerste plaats de legitimistische leden daarvan, doen een geheel onverwachte staatkundige opoffering. Zij stellen voor, de wet, zoo als zij is ingekomen, aan te nemen.

PS. Later wordt ook dit door door het *Bulletin de Paris* tegengesproken. Wat is waarheid?

— De wetgevende vergadering bragt, in hare zitting van heden, de gevraagde onderstands-som voor politiek-veroordeelden van 500,000 terug op 200,000, en verminderde die voor de gekwetsten in julij en februarij met 50,000 francs.

— De heer *Foy* schijnt van zijne candidatuur af te zien, omdat de legitimisten hem tegen zijn; men noemt thans den fabriekant *Leclerc* als candidaat van de gematigde partij. In junij 1848 streed hij in de straten van Parijs als lid der nationale garde tegen de opstandelingen; naast hem streed zijn 20jarige zoon, die plotseling doodelijk gewond naast hem nederviel; den vader sprongen de tranen uit de oogen, maar plotseling bedwong hij zich, ijlde van de kampplaats huiswaarts, nam zijnen 18jarigen zoon bij de hand en gaf hem een geweer, terwijl hij, hem op zijnen dooden zoon wijzende, uitriep: „wij moeten hem wreken!"

— Den 20 dezer zal de president der republiek, die den 20 april 1808 geboren werd, zijn 42ste jaar bereikt hebben.

Parijs 16 april. De aanstaande verkiezing voor leden van de kamer der wetgeving, en de voordragt van den candidaat der behoudende partij, den heer *Leclerc* in plaats van den heer *Foy*, zie daar de gewigtige zaak van den dag. Na de verkiezingen houdt het meest de aandacht bezig een artikel uit de *constitutionnel* getiteld *de ontknooping*. Bijna al de organen der gematigde partij zijn het eens in veroordeeling van de daarin vervatte onzinnige uittartingen.

— Men zegt dat de president der republiek en de koningin dona *Maria-del-gloria da Portugal*, door H. M. de koningin van Spanje zijn aangewezen als doopgetuigen voor den verwacht wordende prins van Asturië.

— De heer *de Melun* heeft bij de wetgevende vergadering een voorstel ingediend dat strekking heeft om bij de verkiezingen, uit de candidaten die de meeste stemmen op zich vereenigen, voor ieder departement in verhouding van een vijfde, suppleanten te benoemen, om daaruit bij overlijden, demissie of andere oorzaken, de vacante plaatsen aan te vullen. Deze lijst van suppleanten zou moeten uitgeput zijn voor men tot de algemeene verkiezing mogt overgaan.

— Verscheidene regementen der bezetting van de hoofdstad zijn reeds vertrokken; men zegt dat voor het einde dezer maand Parijs een geheel nieuw garnizoen zal hebben.

— In de *Nouveau monde*, een tijdschrift van *Louis Blanc*, komt heden een artikel voor dat men aldus kan zamen vatten: „eerbied voor de republiek en voor het algemeene stemregt, zoo niet — dan burgeroorlog. Wie kan zeggen hoe nabij dit laatste is!"

— De toestand van Frankrijk is, ook blijkens de berigten uit de departementen, zoo verward, onzeker en onbestemd als ooit te voren. Overal heerscht verdeeldheid, wantrouwen, en bezorgdheid voor eene onzekere toekomst welke den handel en de nijverheid zoodanig drukken zoo als men die sedert de gezegende revolutie van februarij nog niet heeft opgemerkt.

Parijs 17 april. Men leest heden in den *Moniteur*, de navolgende telegraphische tijding:

„*Rome* den 13.

Gisteren den middag ten 4 ure is de paus binnen Rome aangekomen. Hij is met de meeste toejuiching ontvangen. Geheel de stad . . . . . . (*Hier is het berigt afgebroken.*)

GRAANMARKT. — *Middelburg 18 April.*

Bij meerderen aanvoer van tarwe bestond er heden tamelijk wel kooplust voor dezelve, puike soorten waren gewild en gingen tot den prijs der voorgaande week van de hand, doch mindere en afwijkende kwaliteiten waren moeijelijk te verkoopen. De rogge heeft, door kleinen aanvoer, geen prijsverandering ondergaan, en ook de winter- en zomergersten bleven in een doen. De Walchersche witteboonen, alsmede de bruineboonen, hadden nogal aftrek; naar paardeboonen of koolzaad werd niet gevraagd, en erwten vonden geen koopers. — De raap-olie is *f* 45, patent-olie *f* 47, lijnolie *f* 36½ per vat. — De middelprijs der boter was 65 cts. In de zetting van het brood komt geene verandering.

Advertentien.

TER DRUKKERIJ VAN DE GEBROEDERS ABRAHAMS.